

Rädda Barnen
Åland

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2 0 1 5

Mission

Rädda Barnen kämpar för barns rättigheter, i syfte att omedelbart och varaktigt förbättra barns liv överallt i världen.

Vision

Rädda Barnen arbetar för en värld där man respekterar och värdesätter barn, lyssnar till barn och lär av dem, ger barn framtidstro och möjligheter.

Värderingar i vårt arbete

Ansvar

Vi tar ansvar för att använda våra resurser effektivt och för att nå mätbara resultat. Vi hålls till svars gentemot givare, partners och framförallt barn.

Ambition

Vi ställer höga krav på oss själva och på våra kollegor. Vi sätter högt ställda mål och är fast beslutna att förbättra kvaliteten i allt vi gör med och för barn.

Samarbetsvilja

Vi respekterar och värdesätter varandra. Vi tar tillvara vår mångfald och arbetar med partners för att ytterligare stärka vår gemensamma förmåga att göra skillnad för barn i världen.

Kreativitet

Vi är öppna för nya idéer och vågar satsa. Vi välkomnar förändring för att utveckla varaktiga lösningar med och för barn.

Integritet

Vi strävar efter att uppträda på ett ärligt och föredömligt sätt. Vi sätter aldrig vårt anseende på spel. Vi agerar alltid utifrån barnets bästa.

Innehållsförteckning

Förord

1. Organisation
 - 1.1. Medlemmar
 - 1.2. Styrelse
 - 1.3. Personal
 - 1.4. Finansiering
 - 1.5. Insamlingsarbete
 - 1.6. Information och PR-produkter
2. Verksamheter & projekt på Åland
 - 2.1. Lekterapi
 - 2.2. Föräldrar och barngrupppen "Öppna förskolan"
 - 2.3. Barnens internet
 - 2.4. Barnkonventionsverksamhet
 - 2.5. Utvecklingsarbete inom barnskyddets område
 - 2.6. Utbildning och information
 - 2.7. Bidrag och Stöd
 - 2.8. Övrig verksamhet
3. Verksamheter & projekt i världen
 - 3.1. Katastrofbistånd
 - 3.2. Från stöd till samarbete
 - 3.3. Utfasning och avslut
4. Bilaga:
Matris med målsättningar, planerade åtgärder och förverkligande i förhållande till verksamhetsplanen 2015.

Förord

År 2015 är ett årtal som kommer att lyftas fram i historieböckerna. Inte sedan slutet på andra världskriget har världen sett en mer dramatisk flyktingsituation än den som nu råder. Över 60 miljoner människor beräknas vara på flykt. Hälften av dessa är barn.

Rädda Barnen har under året samlat in pengar för arbetet för barn och deras familjer i krigens Syrien och Afghanistan, i flyktingläger i Libanon, Jordanien, Irak, Turkiet och för att möta dem i många europeiska länder. På fastlandet har Rädda Barnen arbetat med fokus på barnen vid de olika mottagningscentralerna för flyktingar, skapat barnvänliga utrymmen och i samarbete med Migrationsverket öppnat en stödboendeenhet för ensamkommande 16–17-åriga asylsökande barn samt ett grupphem för yngre barn.

Under året har ålänningarna visat en enorm vilja att stödja Rädda Barnens arbete för barn på flykt och totalt har 60 000 € samlats in. Parallellt med insamlingen av ekonomiskt stöd har Rädda Barnen även lyft frågor på politisk nivå och uppmanat världens ledare att ta itu med de bakomliggande orsakerna till osäker migration i världen. För att skapa en reell skillnad för världens barn.

Rädda Barnens arbete på Åland beskrivs närmare i denna gedigna verksamhetsberättelse. Den visar på både bredd och djup i det barnrättsarbete som görs av föreningen, ofta i samverkan med fler aktörer för att skapa synergieffekter. Det är tillsammans med kan vi göra skillnad för – och med barn på Åland och världen.

Rädda Barnen på Åland r.f.

Petra Brunila
Ordförande

Lotta Angergård
vik. verksamhetsledare

I. Organisation

I.1. Medlemmar

Ideella föreningar så som Rädda Barnen verkar tack vare det stöd medlemmar, frivilliga och samhället ger i form av tid, engagemang och ekonomiska bidrag. Rädda Barnen upplever ett stort stöd för föreningens arbete. Det stödet finns både hos allmänheten och hos olika instanser som söker samarbete. Tyvärr visar medlemsavstämningen den 31 december 2015 att medlemsantalet är i fortsatt nedgående trend med 227 medlemmar (betalande år 2014-2015) jämfört med 260 som rapporterades året innan. Av de 227 medlemmarna är 175 kvinnor varav 28 är ungdomsmedlemmar (under 29 år) och 52 män varav 17 är ungdomsmedlemmar.

I.2 Styrelse

I Rädda Barnens styrelse sitter personer med ett engagemang i frågor som rör barn. Föreningen har en uttalad strävan att ha mångfald i styrelsen vad gäller representation av män och kvinnor så väl som landsbygd, stad och skärgård. För första gången har föreningen även tagit aktivt initiativ till att få en större variation när det gäller ålder. Valet av ungdomsrepresentanter (15-17 år) kan ses som en del i strävan att inkludera rättighetsbärarna i styrelsearbetet.

Ledamöter 2015

Ordförande Petra Brunila, vice ordförande Johanna Lang.

Ordinarie ledamöter: Anders Eriksson, Henrik Löthman, Johanna Sporre Karlsson, Vilija Smeds, Jan-Erik Rask, Camilla Wiklund.

Suppleanter: Gun-Marie Nyholm, Helena Wachowiak, Jeanette Ekström-Phanthong, Marianne Ekström, Monica von Frenckell, Nanica Lindblom och Solveig Tikander.

Ungdomsrepresentanter: Emilia Virta, Moa de Haas och Silje Riin Rajala.

Styrelsen har sammanträtt tio gånger och genomsnittsnärvaron vid mötena har varit drygt 8 (variation mellan 5-11 personer).

I valberedningen som förberedde valet av styrelse för år 2016 vid höstmötet ingick Johanna Fogelström (ersatte Lotta Angergård då hon anställdes som vik verksamhetsledare 1.8.2015) och Gerts Friman.

Föreningens revisorer för verksamhetsåret är Magnus Lundberg GRM och Sofia Sundell (verksamhetsgranskare). Suppleanter Erika Sjölund GRM och Sixten Söderström GRM.

I.3 Personal

Verksamheten år 2015 omfattade 5,2 tjänster: verksamhetsledare (100 procent), terapeut (80 procent), ledare vid Öppna Förskolan (58 procent), ansvarig för Barnens internet (80 procent), ansvarig för barnkonventionsarbete (100 procent), projektansvarig utvecklingsprojekt inom barnskyddets område (100 procent varav 50 procent barnskydd och 50 procent familjevård).

För andra året i rad anställde föreningen sex ungdomar för en månads sommarjobb som barnkonventionspiloter (80 procent). Föreningen anlitade även en studerande som systerstättande resurs vid lekterapi under sommaren och en projektansvarig för arbete att ta fram föreningens nya hemsida (september-december 2015) samt anställde en kanslist (december 2015). Utöver detta handledde vi en högskolepraktikant från Novia under sex veckor.

Ordinarie verksamhetsledare Janina Björni har varit tjänstledig under år 2015 för att leda ett tvåårigt utvecklingsprojekt med frågor som rör barnskydd. Januari-juli har hon vikarierats av Johanna Fogelström och augusti-december av Lotta Angergård.

1.4 Finansiering

Penningautomatmedel

Rädda Barnen Ålands verksamhet är i huvudsak finansierad med penningautomatmedel (PAF-bidrag) som söks på årlig bas. För år 2015 ansökte och beviljades föreningen ett anslag om 331 500 euro, för den ordinarie verksamheten (administration, lekterapi, Öppna Förskolan, barnkonventionsarbete, Barnens internet och Utbildning och information), samt år två av utvecklingsprojektet inom barnskydd. Arbetet med utvecklingsprojektet kommer att genomföras på 50 procent under två år då föreningen även beviljats medel från stiftelsen Bensow för ett utvecklingsprojekt inom familjevård.

Övrig finansiering

Ny finansiär för Rädda Barnen på Åland är den finlandssvenska stiftelsen Bensow som i ett anslag har beviljat 200 000 € fördelat på 50 000 € per år för främjande av familjehemsverksamhet med fokus på svenskspråkiga barn. Rädda Barnen ansöker årligen om föreningsbidrag från Mariehamns stad. År 2015 erhöll föreningen 580 €.

Övrig finansiering inkluderar medlems- och deltagaravgifter, hyres- och andra intäkter samt inte minst genom donationer till föreningen.

Till hjälpverksamhet på Åland har medel inkommit genom försäljning av gratulationskort, kondoleanser, julgävkort, julhälsningar samt via öronmärkta inbetalningar till Rädda Barnens barnfond, Brennings fond och Matbanken.

Månadsgivare utgör vanligtvis den största och viktigaste intäktskällan för den internationella verksamheten. Öronmärkta bidrag och insamlade medel går oavkortat till ändamålen. I år har enskilda inbetalningar till katastroffonden och barn på flykt varit den största intäktskällan.

1.5 Insamlingsarbete

Den flyktingsituation som eskalerade under år 2015 gav utrymme för olika former av insamlingar och donationer. Under sensommaren och resterande delen av året visade ålänningarna en enorm vilja att stödja Rädda Barnens arbete för barn på flykt och 60 000 € samlades in på fem månader. Inför julen samarbetade Rädda Barnen med en av Ålands mest omtyckta chokladmakare, Mercedes Urbano-Winqvist, som tillverkade 400 praliner som sedan såldes till förmån för barn på flykt tillsammans med ett julgävkort donerat av Siri Linden, en ung åländsk fotograf.

Mercedes Urbano-Winqvist donerade över 400 praliner till förmån för barn på flykt.

Arbetet med att utveckla insamlingsarbetet inleddes under året och arbetet fortsätter under år 2016.

1.5 Information och PR

Information om föreningens verksamhet är av vikt både internt och externt för att tydligt visa vad olika bidragsgivares medel går till och vilka verksamheter som Rädda Barnen bedriver. Den viktigaste kontakten till medlemmarna och månadsgivarna är medlems- och månadsgivarbrev. Som planerat utkom två brev under år 2015, ett på våren och ett på hösten, med information om våra verksamheter och vad som är på gång. I november lanserades även ett digitalt nyhetsbrev som är öppet för alla att prenumerera på.

Sociala medier är andra viktiga kanaler för information för föreningen. Rädda Barnens hemsida, Facebooksida och Instagram uppdateras regelbundet. Följarna och aktiviteten ökar.

Kampanjen promotades både i sociala medier, tidningsannonser och artiklar.

Kandidaterna till kommunal- och lagtingsvalen fotograferades med det undertecknade Barnrättskontraktet och användes på sociala medier för att ge kampanjen spridning.

Under år 2015 ökade antalet personer som gillar oss på Facebook från 652 till 865. Föreningen startade sitt Instagramkonto år 2015 och hade vid årets slut 105 följare. Under hösten 2015 påbörjades framtagandet av en ny hemsida som, när den lanseras våren 2016, ska ge ökade möjligheter för Rädda Barnen att sprida information och kunskap om föreningens barnrättsarbete. Ansvarig för arbetet är Emelie Westerlund.

För Rädda Barnen är den 20 november, Barnkonventionens dag, en särskilt viktig dag. I år uppmärksammade vi dagen genom att anordna en utbildningsdag "barnrättsmingel" för beslutsfattare. Seminariet var en uppföljning av valrörelsens kampanj där kandidaterna till kommunal- och lagtingsval uppmanades skriva på ett "Barnrättskontrakt" där de lovat att alltid beakta barns utveckling, välmående och åsikter i alla politiska beslut som rör barn. Drygt 30 lagtings- och kommunalvalskandidater deltog i kampanjen fram till valdagen. Via sociala medier nåddes 2260 personer av kampanjen.

Vi har även medverkat i en rad olika publika sammanhang så som Åland Pride-paraden, tal och sparbösseinsamling vid manifestationen Refugees welcome Åland, paneldeltagare vid filmvisningen We just want to live om romer och EU-migranter, insamlingar till Matbanken och Barnkonventionspiloternas olika aktiviteter under sommaren, samt en rad insamlingsaktiviteter och mediaframträdanden. Under året har samtliga delar av Rädda Barnens verksamhet syns och hörts i lokal media. Riksmedia uppmärksammade även Rädda Barnens seminarium om Barnfattigdom på Åland i maj 2015.

Under året har nätverket "Åland mot rasism" bildats och Rädda Barnen har valt att ansluta sig till nätverket. Under år 2014 inleddes arbetet med att nå nya målgrupper, ett arbete som fortsatt under år 2015.

2. Verksamheter & projekt på Åland

2.1 Lekterapi

Lekterapi är ett väldokumenterat redskap som bevisligen minskar rädslan inför operationer och undersökningar samt främjar tillfrisknandet hos barn. Rädda Barnen på Åland har sedan 1970-talet en lekterapeut som arbetar vid Ålands Centralsjukhus. Verksamheten har under årens lopp utvecklats till att omfatta både förberedande och bearbetande lekterapi förutom inslag av lek och sysselsättning. År 2015 var det 40 år sedan ett lekrum inrättades på barnavdelningen vid Ålands centralsjukhus.

Lekterapin sker i samverkan med Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) och Ålands Barnfond. Barnavdelningen vid sjukhuset är det arbetsteam lekterapeuten arbetar tillsammans med. ÅHS står också till stor del för material till verksamheten. Tack vare Ålands Barnfond har lekterapin ett ändamålsenligt utrymme i lekpaviljongen. Samtal har förts under ett antal år även vad gäller att anlägga en lekplats utomhus, men eftersom ombyggnadsplanerna vid sjukhuset har skjutits fram har inga framsteg gjorts under år 2015.

Förberedning och bearbetning

Många barn som kommer in i lekpaviljongen på sjukhuset blir direkt inspirerade av lekmiljön. De vill gärna ta en kort tur med en cykel och pyssla med någonting. De flesta tycker att det är spännande att öppna dörrarna till sjukhusleken och leka doktor. I sjukhusleken kan barnen leka fritt eller förbereda sig eller bearbeta händelser inför och efter sjukhusupplevelser.

Lekmaterialet i lekpaviljongen har uppdaterats under året och arbetet har fortsatt med att få en så inspirerande och lekvänlig miljö som möjligt. Miljön är av stor vikt för att få barnen att känna sig lugna och trygga inför läkarbesöket eller under sjukhusvistelsen.

En av de vanligaste förberedelserna är inför ett blodprov. Då får barnet tillsammans med lekterapeuten och föräldrar bekanta sig med blodprovsnål och rör. Barnet kan ta blodprov på dockor och träffa laboratorieskötare. Om de vill får de göra ett studiebesök till laboratoriet också. Efter det är oftast provtagningssituationer mycket lättare för barnen. De är glada och stolta efter att de har övervunnit sin rädsla och vågat ta blodprov!

Lekterapeuten ingår även i ett team tillsammans med barnläkare, talterapeut och sjuksköterskor som arbetar med barn med ätstörning.

Syskonpar leker doktor på lekterapin.

Många besökare

Under året har lekterapin haft 132 inbokade besök. Varje dag besöker och använder betydligt fler barn och ungdomar lekpaviljongen, före, under eller efter sina läkarbesök. Många av dem har lekterapeuten kontakt med och sysselsätter under dagarna. Lekterapeuten besöker även vid behov inläggande patienter samt deras syskon. Hillemari Strandfält vikarierade föräldralediga Linda Ehn till och med juli. Under sommaren bemannades lekterapin av studerande Moa Mansnerus som sysselsättande resurs. Ordinarie lekterapeut Linda Ehn var åter i arbete i september.

FOTO: SIRI LINDÉN

Föräldrar och barn under sångstund på Öppna förskolan.

2.2 Föräldrar och barngruppen "Öppna förskolan"

Föräldra- och barngruppen "Öppna förskolan" är en samlingspunkt för barn och föräldrar som är hemma på dagarna. Barnen träffar andra barn att leka med och föräldrarna träffar andra vuxna. Här kan man samlas och umgås och ingen föranmälan behövs. Verksamheten består av pyssel, sång och social närvaro, under ledning av öppna förskolans ledare Gunilla Ekqvist. Deltagarna kan komma när de vill mellan 9.30-12.30 på vardagar. Majoriteten av de som besöker verksamheten är barn under 3 år, men äldre barn är också välkomna.

Välbefinnande och nätverk

Verksamheten har som syfte att värna om småbarnsföräldrars psykiska välbefinnande och erbjuda föräldrarna ett forum för vuxenkontakt. Barnen gagnas både i och med kontakten till andra barn samt genom att föräldrarna kan utbyta erfarenhet och idéer och på så sätt utvecklas i föräldrarollen. Öppna förskolan kompletterar kommunens barnomsorg genom att den huvudsakligen baseras på att föräldrarna ansvarar för sitt eget barn och hela tiden är närvarande.

Öppna förskolans verksamhet har under året strävat att följa skolarbetet, med vissa undantag, och har haft uppehåll under jul- och sommarledigheterna. Höstterminen inleddes i mitten av augusti med några veckors utomhusverksamhet i lekparken på Ljungvägen. Därefter har vi haft inomhusverksamhet i lokalen på Norragatan 24, tisdagar, onsdagar och torsdagar och utevistelse måndagar och fredagar. Under december, januari och februari har vi haft enbart inomhusverksamhet.

Deltagare

Liksom tidigare år har föreningen tagit en deltagaravgift om 40 euro per termin, med möjlighet för avgiftsfritt deltagande i vissa fall. Under år 2015 var medeltalet barn som deltog i Öppna Förskolans verksamhet över hela året 11 barn per dag jämt fördelat mellan flickor och pojkar, med en variation alltifrån 0-15/dag som mest för flickor, och 1-14/dag för pojkarna. Initiativet med att inför höstterminen 2014 informera om verksamheten på engelska har ännu inte gett några synliga resultat med tanke på målsättningen att inkludera fler inflyttade familjer i verksamheten.

2.3 Barnens internet

Barns internet- och medieanvändning är övervägande någonting positivt. De flesta råkar inte illa ut och har en balans när det gäller sitt användande av olika former av digitala medier. Men för att upprätthålla en trygg och sund internet- och medieanvändning krävs att barn och vuxna förses med verktyg och strategier för att hantera de utmaningar de ställs för i vårt allt mer digitaliserade samhälle.

Kunskap och dialog

Verksamheten Barnens internet har under året bestått av en omfattande uppsökande verksamhet för att förmedla information, kunskap och föra en dialog med barn och vuxna. Ansvarig för Barnens internet, Maria Söreskog, har under år 2015 genomfört lektioner för elever i flertalet av klasserna i samtliga landskapets lågstadieskolor. Dessutom har ca 340 föräldrar fått information genom föreläsningar på föräldramöten vid fem daghem och elva föreläsningar vid åtta lågstadieskolor runtom på fasta Åland samt i skärgården. Informationstillfällena och lektionerna har berört ämnen som skärmtid, digitalt spelande, säkerhet på nätet, förhållningssätt och värderingar som berör livet på internet, sociala medier och olika former av utsatthet på nätet. Ytterligare ett antal föreläsningar har hållits utanför skolans verksamhet, bland annat i samband med Pussselfamiljens årsmöte.

Samarbete och nätverk

Nätverkande samarbetsmöten med verksamheter inom polis, skola, Medlingsverksamheten, Folkhälsan, ungdomslötsen samt Alkohol- och drogmottagningen har under året genomförts i syfte att öka kännedomen om Barnens internets verksamhet samt verka för ett ökat samarbete i gemensamma frågor. Barnens internet har även medverkat som utställare under minimässan Dialog samt på Polisens dag.

Barnens internet har i samarbete med andra verksamheter genomfört ett antal större evenemang under år 2015. "Nätmobbningsgruppen", där även Datainspektionen, Fältarna, skolpersonal från Ålands grundskolor och gymnasieskolor, Folkhälsan och polis ingår, anordnade under våren en föreläsning om ämnet sömn och skärmtid.

”Det är svårt att själv se till att man har lagom mycket skärmtid. Även om man själv märker att det blir för mycket och kan få dåligt samvete över det kan det vara svårt att hitta på annat att göra.

- Elev i åk 5

Under hösten genomförde samma konstellation i samarbete med datanomelever från Yrkesgymnasiets åk I det numera årligt återkommande evenemanget *"Nyfiken på nätet - information och guidning till föräldrar i ämnet sociala medier och spelplattformar"*. I samarbete med Folkhälsan, Fältarna och PAF har dessutom en gemensam satsning gjorts på barns digitala spelande, som utmynnade i en föreläsningsserie i tre delar med inbjudna experter på området som belyste såväl problematiskt spelande som möjligheter med digitalt spelande.

Utöver direkt dialog, har aktuell information regelbundet lagts ut på hemsidan och Rädda Barnens Facebook. Skolpersonal, barn- och ungdomsarbetsare samt föräldrar får vid fyra tillfällen per år tillgång till ett nyhetsbrev med aktuell information från Barnens internet. Sedan föregående år är nyhetsbrevet, "Skolfredsnytt", gemensamt för samtliga skolfredsaktörer.

Enskilt stöd

Ett annat verksamhetsområde inom Barnens internet är att erbjuda enskilt stöd för barn och dess anhöriga vid problematik kopplat till skärmtid, digitalt spelande och utsatthet på nätet. Det samarbete som år 2014 inleddes med polisen vid ärenden där barn har utsatts för nätrelaterad brottslighet har fortsatt under året. Vid samtycke från berörda förmedlar polisen ärenden till Rädda Barnen, vilket under året har skett gällande två ärenden. Under år 2015 har Barnens internet sammantaget varit i kontakt med ett tiotal föräldrar samt två barn i rådgivande och stödjande syfte. I fyra av fallen har det handlat om fysiska träffar, medan övrig kontakt har skett via telefon, sms och e-post.

Utöver dessa har två ytterligare ärenden initierats av socialarbetare, vilket föranledde deltagande av Barnens internet vid två nätverksmöten på BUP. I några fall har Barnens internet även fungerat som rådgivande funktion till skolor i enskilda ärenden. Sex av samtliga inkomna ärenden (ett ärende kan innehålla flera individer) har handlat om utsatthet på nätet, två avsåg övriga frågor om sociala medier och sju ärenden berörde digitalt spelande, främst i form av problematiskt spelande.

”

Mycket bra med workshops, möjlighet att diskutera i små grupper och få veta mera, kunniga elever och trevliga. Samt att samverkan finns mellan olika instanser, toppen prestation!
- Jätteduktiga.”

*Deltagare i Nyfiken
på Nätet 2015*

”

Jag läste om ert viktiga arbete i Barnens internet, och har stor hjälp av era sidor i arbetet med att få till en bra datormiljö för mina barn i deras skola.

E-post från förälder

Skolfred på Åland

Skolfred förverkligas av Rädda Barnen, Folkhälsan samt Polismyndigheten i samarbete med landskapsregeringen. Under begreppet skolfred samlar organisationerna insatser och stödåtgärder till skolorna i arbetet mot att förebygga mobbning samt främja tolerans och respekt. Rädda Barnen har genom Barnens internet och barnkonventionsarbetet bidragit till skolfredsarbetet på Åland. Den 10 september 2015 stod Ytternäs skola värd för årets skolfredsutlysning, med temat "Starka tillsammans". För första gången genomförde Rädda Barnen även workshop i samband med utlysningen. Elevråd från sju av grundskolorna deltog i workshopen vars syfte var att ge förslag på hur skolorna kan arbeta med temat under skolåret.

Skolfredsutlysning på torget i Mariehamn i september.

2.4 Barnkonventionsverksamhet

Ökad kännedom om barns mänskliga rättigheter

Alla barn under 18 år har egna mänskliga rättigheter och alla barn som uppehåller sig på Åland har rätt att få sina grundläggande mänskliga behov tillgodosedda. Rädda Barnen har noterat att det idag finns ett stort behov av att stärka medvetandet och kunskapen om barns rättigheter på Åland. Både vad gäller de som är skyldiga att tillgodose rättigheterna (t.ex. kommuner) och hos barn och unga själva. Arbetet med att stärka medvetandet kring Barnkonventionen, vidareutveckla verktyg och metoder för att bättre inkludera barn och unga är centralt när man arbetar med barnrättsfrågor. Mot den bakgrunden är Danielle Lindholm anställd som barnkonventionsansvarig. Arbetet är en del i föreningens ordinarie verksamhet från och med år 2015. Verksamheten inom ramen för barnkonventionsarbetet har bestått av omfattande uppsökande verksamhet för att sprida information och öka kännedomen om Barnkonventionen.

Utbildning och information

Barnkonsekvensanalys som begrepp är idag känt på Åland och lyfts av beslutsfattare på både kommunal och lagtingsnivå. Utmaningen har varit, och är, att förankra metoden inom respektive förvaltning. Rädda Barnen på Åland har under året erbjudit kommunerna

möjlighet till fortbildning om Barnkonventionen och metoden barnkonsekvensanalys för tjänstemän och förtroendevalda. Samarbete har inletts med Hammarlands kommun och Mariehamns stad, där samarbetet med Mariehamns stad fortsätter nästa år.

Vi kan notera att i slutet av år 2015 uppger de åländska kommunerna att framsteg har gjorts. Principbeslut har fattats och politiska program uppdaterats (se bilaga för detaljer). I vårt fortsatta arbete är det viktigt att stödja och uppmuntra arbetet i kommunerna och att ytterligare tydliggöra när barn och unga bör höras. Samarbetet med Ålands landskapsregering har stärkts under året. Barnkonventionsansvarig har kallats till hörande av arbetsgruppen för familjepolitiskt program för att tala om Barnkonventionen och barnpolitik, lagtingets social- och miljöutskott har kallat till hörande om godkännandet av det tredje fakultativa protokollet till Barnkonventionen samt ett lagförslag om att tillåta alkoholförtäring på allmän plats. Barnkonventionsansvarig har också kontaktats av Arbetsgruppen för översyn av vallagstiftningen. Lagtingets ledamöter har under året uppmärksammat föreningens arbete för barns rättigheter och påtalat vikten av att leva upp till Barnkonventionen i frågor som rör t.ex. tilläggsprotokollet, lagförslag om alkoholförtäring på allmän plats, familjepolitiskt program, skyddshem, barnomsorgslag med mera.

Skolsamarbete för att öka barns kunskaper om sina rättigheter

Barnkonventionsansvarig har träffat 157 barn och ungdomar genom samarbete med grundskolorna på Åland. Dels har lektioner om Barnkonventionen ordnats för elever som läser livsåskådning i låg- och högstadiet, och dels har workshops ordnats för elevråd om deras roll och rättigheter. Nytt för i år var ett samarbete med Stadsarkitektkansliet där tre elevråd inkluderats i utformandet av Mariehamns stads nya delgeneralplan.

”

... och vi har fått information från Rädda Barnen om att vi ska göra barnkonsekvensbedömningar men det har inte sipprat ner i förvaltningen. Alltid när jag väcker den frågan är det försent. Det krävs mycket mer arbete på hemmaplan om man ska få barnkonventionen internaliserad i vår förvaltning.”

Lagtingsledamot, lagtingets plenum 9 mars 2015. Debatt om godkännande av det tredje fakultativa protokollet till Konventionen om barnets rättigheter.

Ungdomsarbete

Under året har ungas möjligheter att engagera sig genom föreningen utvecklats. En nyhet var att föreningen utbildat åtta Rädda Barnen-utbildare mellan 16-25 år och erbjudit dem uppdrag och handledning. Rädda Barnen-utbildarna har bland annat utbildat alla elever i åk 7 i Övernäs skola. Vidare har tre ungdomar som medlemmar i föreningens styrelse bidragit till att utveckla verksamheten och Barnkonventionspiloternas arbetsuppgifter. Ungdomar har också representerat föreningen i Ålands Pride-parad och deltagit i insamling till Rädda Barnens katastroffond och Matbanken. För andra året i rad erbjöds sommarjobb som Barnkonventionspiloter för sex ungdomar 15-17 år.

2.5 Utvecklingsarbete inom barnskyddets områden

På Rädda Barnen möter vi i vårt arbete dagligen utsatta barn och deras familjer. Vi möter också vuxna som arbetar nära barnen och vuxna som ställer upp frivilligt för att hjälpa utsatta barn. Vi ser myndigheter som arbetar hårt för att räcka till, men vi ser också att akuta lagstadgade uppgifter måste prioriteras och att de övergripande, mer otydliga i sin adressering, får vänta.

Mot den bakgrunden inleddes utvecklingsarbete inom barnskydd i maj år 2014 under ledning av projektansvariga Janina Björni med finansiering av PAF-medel. Föreningen beviljades från och med januari 2015 stöd från stiftelsen Bensow för familjehemsverksamheten i

projektet.

Rädda Barnen genomför nu två separata halvtidsprojekt "Utvecklingsarbete inom barnskyddets område" och "Främjande av familjehemsverksamhet". Projektområden som kompletterar varandra och ger ökade möjligheter till ett mer långsiktigt arbete.

FOTO: SIRI LINDÉN

2.5.1 Utvecklingsarbete inom barnskyddets område

Stöd och komplement till offentliga sektorn

Syftet med vårt utvecklingsarbete inom barnskydd är att bidra till att komplettera de offentliga resurserna genom att se utvecklingsmöjligheter för frågor som berör hela landskapet. De övergripande målsättningarna har fortsättningsvis varit att göra barnens perspektiv synligt, främja barnens rättigheter och öka barns delaktighet.

Barnperspektiv i beslutsfattandet

Projektansvariga har medverkat i landskapets familjepolitiska arbetsgrupp som avgivit underlag till en förnyad lag om hemvårdsstöd (lagen i kraft 1.1.2016) och utarbetat ett familjepolitiskt program (antecknades för kännedom i landskapsregeringen 7.9.2015). Arbetet med landskapets första familjepolitiska program var en omfattande process där strävan att hålla barnet och dess perspektiv i fokus var så väl lärorik som utmanande.

Våga se, våga agera

Barnskyddslagen ålägger en del vuxna i deras yrke eller förtroendeuppdrag skyldigheten att trots sekretess anmäla sin oro för barn till myndigheterna. Andra vuxna har densamma rätten och möjligheten. För att öka kunskapen om barns utsatthet och om barnskyddets arbete, sänka tröskeln och minska rädslor för att förvärra barnets situation har projektet föreläst för myndigheter och frivilliga. Möten med allmänheten har bekräftat behovet av ett journalnummer att ringa utanför kanslitid i ärenden som känns brådskande, men som inte är absolut akuta. Inför regeringsprogrammet 2016-2019 har föreningen därför lyft behovet av en utökad barnskyddsjour.

Barns rätt som anhöriga

Projektledaren har föreläst för anställda inom ÅHS och andra intresserade i samarbete med vuxenpsykiatriska enheten, samt politiker och andra intresserade vid Rädda Barnens barnrättsmingel på Barnkonventionens dag. I samverkan med organisationen Maskrosbarn har de anhöriga barnens situation och rätt till stöd och hjälp lyfts genom föreläsningar riktade till allmänheten och föreningens medlemmar, studerande på gymnasialstadiet samt till elever och personal vid Kyrkby högstadieskola. Här gavs också fördjupad information och lektionsmaterial till en del av personalen.

Inför regeringsprogrammet år 2016-2019 har behovet av att se över hur de anhöriga barnens rättigheter i LL om hälso- och sjukvård ännu bättre kunde förverkligas påtalats.

Barn om föreläsningen "Barn som anhöriga" med Jessika från organisationen Maskrosbarn:

*"att hon kunde berätta så att man verkligen förstår hur illa det e"
(Vad var bra?)*

*"ge ut enkäter kanske som man kan fylla i om man har det dåligt eller känner nån som har det dåligt och så får personen hjälp"
(Hur kan skolan bli bättre på att hjälpa?)*

*Vuxna om föreläsningen "Barn som anhöriga" med Maskrosbarn:
"Att man måste våga fråga hur elever mår. Ibland är man rädd att
"trampa i klaveret", men nu vet jag att det är bättre att fråga"
(Från föreläsningen tar jag särskilt med mej..)*

*"Hur viktigt det är att uppmärksamma individen bakom eleven"
(Från föreläsningen tar jag särskilt med mej..)*

Tidigt stöd och frivilliga som mår bra

När barnet är klient inom barnskyddet är stödperson och familj en betydelsefull frivillig stödåtgärd. För att bidra till att stärka och utveckla stödverksamheten, som organiseras separat av de olika barnskydden, har projektet möjliggjort för blivande stödfamiljer att delta i utbildning för frivilliga, PRIDE förberedande kurs för familjehem. Stödfamiljer erbjuds också möjlighet att delta i nätverksträffar inom familjevårdsprojektet.

Projektet förmedlar uppgifter om stödpersoner och familjer till kommunerna. Under år 2015 har förfrågan gjorts i nästan 20 ärenden. Behovet av trygga extra vuxna överskrider utbudet. Särskilt tydligt är det när det gäller äldre barn eller barn med kraftigt utåtagerande beteende eller särskilda behov.

Varje utbildning, varje satsning på stöd till frivilliga och samordning av insatser leder till en konkret förbättring i situationen och är ett steg i rätt riktning för att alla utsatta barn enligt sitt individuella behov ska ha möjlighet att få tidigt stöd. En kartläggning av den åländska stödverksamheten har under hösten 2015 gjorts i samarbete med praktikant från Novia.

Barnets rätt till delaktighet

Intressebevakningen utgör bara en liten bråkdel av barnskyddet, men ur barnets perspektiv och i förverkligandet av dess rätt till delaktighet kan intressebevakningen spela en avgörande roll om uppgiften som intressebevakare utförs väl. Under året har ett omfattande förberedelsearbete inför en svenskspråkig utbildning för nya intressebevakare och samtidigt fortbildning för berörda myndigheter (i samverkan med landskapsregeringen i maj 2016) gjorts.

Att förbereda utbildning på svenska och att i den beakta åländska förhållanden har inneburit ett stort merarbete som förhoppningsvis kan komma också övriga Svenskfinland till nytta. Projektansvariga har varit regional representant i Institutet för hälsa och välfärd (THL) möten för intressebevakning inom barnskyddet och som inbjuden deltagit i LASTA (Barnahus) projektet i Finlands seminariedag om intressebevakarens roll.

Utbildare Pirkko Teir på plats för PRIDE utbildning för familjehem!

2.5.2 Främjande av familjehemsverksamhet

Rädda Barnen inledde, med stöd från stiftelsen Bensow, i januari år 2015 en fördjupad satsning på att utveckla och implementera åtgärder som ska bidra till en mer kvalitativ och långsiktigt hållbar familjehemsverksamhet. Projektets huvudsakliga område, rent geografiskt, är Åland och de primära målgrupperna är åländska placerade barn, familjehem, biologiska familjer och berörda myndigheter. Den åländska familjevården som är begränsad i sin omfattning gagnas av att nätverk skapas samt av att ett kunskapsutbyte och samarbete sker även till andra aktörer i finlandssvenska, finska och nordiska sammanhang. Rädda Barnen kan konstatera att stödet från stiftelsen, redan under det första projektåret, har möjliggjort flera för den åländska familjevården viktiga steg framåt.

Utbildning – en förutsättning för en hållbar utveckling

För att göra det möjligt att förverkliga utbildningar för blivande och fungerande familjehem på Åland nu och i framtiden har en grundläggande åtgärd i arbetet varit att garantera att tillgång till utbildare/handledare som utbildar på svenska och är tillgängliga för utbildningar på Åland. Glädjande har fyra deltagare från Åland deltagit i den första handledarutbildningen på svenska i Finland, varav projektansvariga var en av de åländska deltagarna. Detta möjliggjorde att Rädda Barnen genom projektet kunnat sluta avtal med samtliga kommuner på Åland om utbildning och stöd inom barnskyddets familjevård för perioden 1.8.2015 - 31.12 2016.

Nätverk – erfarenhetsutbyte och stöd

I avtalet med de åländska kommunerna finns också en frivillig stödåtgärd i form av ett nätverk. Familjevårdare och stödfamiljer har inbjudits att delta i nätverksmöten och rekreationstillfällen samt att få information om evenemang och material per e-post. Ett e-post nätverk har också bildats med åländska och finlandssvenska aktörer, utbildade PRIDE-handledare och socialarbetare i först hand. Nätverket har under året kontaktat varandra angående frågor kring till exempel blanketter och riktlinjer, samt för informa

tionsspridning. Behovet av erfarenhetsutbyte, utökad kunskap och tillgång till information på svenska är uppenbar, men för hållbara nätverk krävs mer insatser. Arbetet är långsiktigt.

Ökad kunskap om familjehemsplacerade barn situation bland berörda vuxna

Projektet har i samarbete med Nordens Vårldscenter, och i samverkan med Ålands hälso- och sjukvård, arrangerat en temadag med fokus på barn i fosterhem i Mariehamn september 2015. På temadagen presenterade projektledare vid NVC Fredrik Hjulström och skolöverläkare Stefan Kling det nordiska projektets resultat på ett konkret och tillämpbart sätt.

2.6 Utbildning och information

Information och utbildning är viktiga komponenter i arbetet med barn och barnets rättigheter. Det ingår som en integrerad del av alla föreningens verksamhetsområden och inkluderar också inköp av relevant litteratur till Rädda Barnens resursbibliotek som finns på föreningens kansli. De viktigaste verken är registrerade i bibliotekens digitala söktjänst. Alla nyblivna föräldrar har även under år 2015 fått boken "Leva med Barn" av Lars H Gustafsson.

Barnfamiljer i ekonomiskt utsatt position

Rädda Barnen har genom vik verksamhetsledare Johanna Fogelström under år 2014-2015 deltagit i referensgruppen för landskapsregeringens rapport om familjer som lever i ekonomiskt utsatt position på Åland som genomfördes av ÅSUB. I maj 2015 arrangerade föreningen ett välbesökt seminarium "Barnfattigdom på Åland – när mamma och pappa inte har råd" där resultatet av ÅSUB-rapporterna presenterades och professor Tapio Salonen från Malmö högskola medverkade.

Barnkonventionens dag

Rädda Barnen uppmärksammade Barnkonventionens dag den 20 november med en utbildningsdag för beslutsfattare. När dagen inleddes delades även årets Rädda Barnen-pris ut till Harriet Strandvik med motiveringen:

Harriet har både på lokal och nordisk nivå aktivt arbetat för och med barn, mat och hälsa. Hon ser barnet som en kompetent (smak)aktör som både kan och vill. I sitt arbete har hon visat på behovet av att arbeta tillsammans med barnen och skapa förutsättningar till aktiv delaktighet. Genom att få priset hoppas vi att Harriet kan inspirera fler vuxna att se hur barn som tas på allvar och ges möjlighet till handling kan växa och utveckla sitt aktiva medborgarskap.

för insatser i Barnkonventionens anda tilldelas
Harriet Strandvik
Rädda Barnen-priset 2015

Harriet har både på lokal och nordisk nivå aktivt arbetat för och med barn och mat. Hon ser barnet som en kompetent (smak)aktör som både kan och vill. I sitt arbete har hon visat på behovet av att arbeta tillsammans med barnen och skapa förutsättningar till aktiv delaktighet. Genom att få priset hoppas vi att Harriet kan inspirera fler vuxna att se hur barn som tas på allvar och ges möjlighet till handling kan växa och utveckla sitt aktiva medborgarskap.

*Barnets rättigheter, Artikel 12 och 13
De har rätt att vara delaktiga
i besluten som rör dem.*

2.7 Ekonomiska bidrag och stöd

Rädda Barnens barnfond

Genom barnfonden har föreningen möjlighet att bistå barn och barnfamiljer enligt ansökningar om stöd som kommer in. Under år 2015 har stöd delats ut för födelsedagar, julklappar, fritidssysselsättning samt i begränsad form resebidrag och bidrag till upplevelser. Insamling till barnfonden görs via gratulationer, gåvokort, kondoleanser och julgåvokort.

Brennings fond

Genom Brennings fond delar Rädda Barnen sedan många år ut diplom och stipendier till eleverna i avgångsklassen i träningskolan. Ett stipendium delades ut år 2015.

Matbanken

Under året har Matbankens verksamhet fortsatt och antal familjer och ensamhushåll som är i behov av matstöd kvarstår. Ingen ökning har skett totalt sett. År 2015 fick 75-110 hushåll hjälp per vecka, flest vid påsk och jul. Rädda Barnen har som en av samarbetsparterna deltagit aktivt i styrgruppen. Övriga samarbetsparter är Mariehamns församling, Socialmissionen, Missionskyrkan och Pingstförsamlingen. Biljetter till Matbanken delas ut av alla samarbetsparter, Rädda Barnen delar endast till barnhushåll (40-50). Socialmissionen är den förening som är kontraktspart med landskapsregeringen för stödet som verksamheten får från penningautomatmedel. Rädda Barnen har under året, liksom tidigare, haft hand om den löpande ekonomin, dvs betalning av kostnader som relaterar till inköp av mat och andra verksamhetskostnader förutom lön, hyra och el. Insamlade medel till Matbanken har under året visat på ett stort stöd för verksamheten. Matbankens intäkter och kostnader redovisas under eget kostnadsställe i Rädda Barnens bokslut. Under året har en diskussion i styrelsen påbörjats om föreningens framtida roll i Matbanken.

Matbankens verksamhet finns beskriven mer i detalj i en egen verksamhetsberättelse.

3. Verksamheter & projekt i världen

Rädda Barnen är en internationell barnrättsorganisation som verkar i över 120 länder. Vi arbetar både med akutsatser och långsiktigt med fokus på barn och barns rättigheter. Enbart antalet pågående humanitära insatser i världen uppgick år 2015 till över 50 stycken. Rädda Barnen finns på plats tack vare att det finns människor som vill stödja vårt arbete.

3.1 Katastrofbistånd

Ambitionen för Rädda Barnen på Åland är att fortsättningsvis vara ett förstahandsval för ålänningar som, genom att skänka pengar, vill visa internationellt stöd med barn i utsatt position runtom i världen. Under året har insamlingen för barn på flykt visat att Rädda Barnen som en världsomspännande barnrättsorganisation har det förtroendet. Öronmärkta insamlade medel har liksom tidigare år kanaliserats via vår moderorganisation Rädda Barnen Finland. I år har även en del av stödet till barn på flykt kanaliserats via Rädda Barnen Sverige och deras arbete i Syrien.

3.2 Från stöd till samarbete

I takt med att Rädda Barnen både lokalt och nationellt utvecklas och stärker sin identitet som barnrättsorganisation vill även Rädda Barnen Åland utveckla sitt internationella stöd till arbete för varaktig förändring vid sidan av att lindra akut nöd och akuta behov. Visionen är att kunna utveckla ett stöd som kan övergå mer i ett samarbete där vi kan stödja organisationer som arbetar med barn och unga i närregionen, samtidigt som vi kan lära oss utav deras erfarenheter. Vi har identifierat att en av våra nuvarande samarbetspartners, Rädda Barnen i Kelme med sin tjejgruppsverksamhet, har en särskild potential som kan utvecklas.

I april 2015 besökte styrelsemedlemmar och vik verksamhetsledare Rädda Barnen Kelme för att ta del av föreningens verksamhet på plats och i dialog föra en diskussion om hur stödet och samarbetet skulle kunna utvecklas ytterligare. Ambitionen var även att unga ålänningar skulle delta på sommarlägret i juli, något som dock inte förverkligades. På grund av personalbyte på verksamhetsledarposten har utvecklingsdialogen avstannat tillfälligt.

Rädda Barnen Åland har under året fortsättningsvis givit stöd till sommarläger och tjejgrupper. I år gavs även för första gången stöd till att testa killgrupper.

3.3 Utfasning och avslut

Bidragen som föreningen får genom sina månadsgivare har varit en förutsättning för föreningens stöd till lokala föreningars och organisationers initiativ och verksamheter i Baltikum och Ryssland. Rädda Barnen på Ålands insamling har dock under några år understigit beloppen vi har betalat ut i form av stöd till projekt i närregionen. Därför har det varit nödvändigt att under år 2014 fatta beslut om vilka projekt vill ska fortsätta att stödja och vilka vi måste avsluta. Det har inte varit något lätt beslut för styrelsen. Kriterier så som långsiktig förändring och kapacitetsstärkande verksamhet som är mer hållbar på sikt har varit vägledande, liksom möjligheter till ömsesidigt utbyte och utveckling. Därför har Rädda Barnen under året fasat ut stödet till Zemite skola i Lettland med ett sista ekonomiskt bidrag under vårterminen för att bekosta skollunch till barn i familjer som lever i utsatt position. Under år 2016 avslutas insamlingen till St Petersburgs Barnskyddssällskap.

5. Bilaga:

Matris med målsättningar, planerade åtgärder och förverkligande i förhållande till verksamhetsplanen 2015.

1.1 Organisation medlemmar			
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande	
Ett stabilt antal medlemmar som har tillgång till aktuell information om föreningens verksamhet.	- Hålla hemsidan uppdaterad www.raddabarnen.ax - Informera om föreningens verksamhet via Facebook - Sända ut medlemsbrev 2 ggr/ år till medlemmar och till dem som bidrar med Månadspeng - Informera om aktuella ämnen på medlemsmötet 2 ggr/ år .	- Hemsidan har uppdaterats regelbundet. Arbetet med en ny hemsida inleddes hösten 2015. - Facebook har varit en aktiv kanal där framförallt Rädda Barnens anställda informerar. Antalet "gilla" har ökat från 653 till 865 stycken. Föreningen har även startat ett Instagramkonto som vid årsskiftet hade 105 följare. - Medlemsbreven har skickats ut enligt plan. - På vårmötet deltog Jessica Arvik från föreningen Maskrosbarn som är Sveriges största anhörigorganisation för unga som växer upp med missbrukande eller psykiskt sjuka föräldrar. På höstmötet höll föreningens utbildare Moa de Haas och Nathalie Häggqvist en workshop om ålder som maktordning. - Deltagande i Pride-paraden, "Refugees welcome"-manifestationen, utbildarutbildning för unga i Barnkonventionen.	
1.2 Organisation styrelse			
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande	
- Enskilda styrelsemedlemmars kunskaper tas tillvara för att på bästa sätt förverkliga föreningens målsättning. - Styrelsemedlemmarna bereds möjligheter att öka sin kunskap om föreningens	- Fortsättningsvis sträva efter att aktivt dela upp ansvarsområden enligt styrelsemedlemmarnas egna intressen. - Prioritera möjligheter att delta i utbildningar och besöka samarbetspartner och projekt vi	- Arbetet i barnfondsutskottet inleddes i januari 2015. - Styrelsemedlemmarna Vilja Smeds, Janette Ekström-Phanthong och vik. - Verksamhetsledare Johanna Fogelström	

- arbetsområden. - Stärka ungas perspektiv och delaktighet i styrningen av föreningen.	- stöder. - Två ungdomsrepresentanter invalda i styrelsen och deltar aktivt.	- genomförde ett studiebesök till föreningens samarbetspart i Kelme, Litauen 11-14 april 2015. - Tre ungdomsrepresentanter har deltagit i styrelsens arbete. Moa de Haas valdes vid höstmötet 2015 till suppleant och Emilia Virta fortsätter ytterligare ett år mandatperiod 2016.
---	---	--

I. 5 Organisation insamlingsarbete		
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
- Fler privatpersoner har ökad kännedom om Rädda Barnens arbete och behov av ekonomiska bidrag för att kunna fortsätta sina stödsatser både lokalt och regionalt. - Antalet månadsgivare ökar.	- Starkt kommunikation kring relevanta verksamhetsområden, där det med tydlighet framgår att bidragen behövs och vad de används till. - Bedriva aktiv kampanj för att värva fler månadsgivare.	- Förbättrade metoder för insamlingsarbetet har påbörjats. Arbetet med att samla medel för barn på flykt tog stor del av kapaciteten och gav även kunskap inför fortsatta arbetet med insamling. - Ingen kampanj för att öka antalet månadsgivare har genomförts.

I.6 Information och PR produkter		
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Ökad kännedom och kunskap om Rädda Barnens verksamhetsområden bland målgrupper och allmänhet.	- Aktivt använda hemsidan och Facebook som informationskanal - Delta i publika evenemang utifrån relevansbedömning. - Proaktivt arbete gentemot alländsk media.	- Se ovan. - Medverkan i Pride-paraden, manifestationen <i>Refugees welcome</i>, panel vid filmvisningen <i>We just want to live</i>, särskild utbildningsdag för beslutfattare på Barnkonventionens dag, barnkonventionspilotternas aktiviteter, samt en rad insamlingsaktiviteter och mediaframträdanden.

Verksamheter och projekt på Åland

2.1 Lektterapi

Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
- Sjuka barn som vistas på ACS har goda möjligheter till utelek. - Vi har förbättrad insikt och nya idéer om hur lektertapin kan nå ungdomar. - Barn som står inför ingrepp och undersökningar kan förberedas både hemma och på sjukhuset med hjälp av material som stämmer in på åländska förhållanden. - Ge långtidssjuka barn och ungdomar möjlighet att få uppleva något minnesvärt.	- I samarbete med Ålands Barnfond fortsätta följa ÅHS ombyggnadsplaner och påverka utvecklingen av utomhusmiljön. - Dialog med ÅHS angående ombyggnadsplaner och hur särskilt ungas behov kan tas i beaktande. - Fortsätta utveckla för åländska förhållanden anpassat material för förberedelse av olika ingrepp och undersökningar tillsammans med barn och ungdomar. - En arbetsgrupp i samarbete med Ålands barnfond utreder möjligheter att ordna något på Åland som liknar "min stora dag".	- ÅHS ombyggnadsstart är nu (äter) framflyttad till våren 2016. - Nägonsting konkret har inte hänt under året. - Förverkligat - Kontakt har etablerats med föreningen Project liv rf, en finlandssvensk förening som arbetar med att skapa mer glädje i vardagen för långtidssjuka barn och deras familjer. - Project liv har en liknande verksamhet som "min stora dag" som omfattar alla finlandssvenska barn i världen. Tack vare kontakten har vi under hösten nominerat det första åländska barnet. Samarbetet med Project liv planeras fortsätta.

2.2 Barn- & föräldragruppen "öppna förskolan"

Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
- Deltagarna ges möjlighet att vara delaktiga i planeringen av verksamheten. - Föräldrar som deltar i verksamheten får ta del av information som rör föräldraskap och barn. - Inflyttade föräldrar vet om och deltar i verksamheten. - Verksamheten genomsyras av ett miljövänligt tankesätt.	- Deltagarna ombeds aktivt ha åsikter om verksamheten, både anonymt och genom diskussion - Upplysa deltagarna om aktiviteter och föreläsningar även utanför verksamheten. - Informationsmaterial på engelska finns tillgängligt på strategiska platser som barnrådgivning, infokontoret Kompassen, ect. - Eftersträva att bjuda på rättvisemärkt och ekologiskt fika, sortera sopor noggrant.	- Muntligt, men inte skriftligt/anonymt - Förverkligat. Pågående arbete - Broschyrer på svenska och engelska har skickats till barnrådgivningen och Kompassen. - Information delats på nätverksmöten och integrationssamordnaren (LR). Dialog inledd med Medis om möjlighet till språkpraktik i verksamheten. - Förverkligat. Pågående arbete

2.3 Barnens internet

Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
- Barn och vuxna får ökad kunskap vilket möjliggör en aktiv dialog kring frågor som berör barnens medievanor samtidigt som generationsklyftan minskar och de vuxna vi möter inser sitt vuxenansvar även på nätet. - Barn känner sig trygga på nätet och får stöd. Barnen blir bra medieanvändare och föräldrarna bra mediefostrare.	- Föräldraträffar för föräldrar till barn på dagis och i lågstadiet, men även andra vuxna i mån av möjlighet. - Upprätthålla aktuell information till vuxna på vår hemsida. - Lektioner med barn i åk 2, 4 och 6 i första hand, men även andra om behov och resurser finns.	- Deltagande i föräldramöten vid 5 daghem och i 11 föreläsningar vid 8 olika lågstadieskolor. I sex av skolorna har lektioner hållits för samtliga elever, i resterande skolor har 57 klasser berörts, främst åk 2-6. - Andra föreläsningar riktade till vuxna, bl a till Pussel familjen och Medlingsverksamheten. - Regelbundna uppdateringar på hemsidan och Facebook. - Nyhetsbrev till skolpersonal, barn- och ungdomsarbetare samt föräldrar i form av gemensamma satsningen Skolfredsnytt för samtliga skolfredsaktörer. - Nätverkande samarbetsmöten med andra barn- och ungdomsaktörer. - Anordnat föreläsningar i ämnena sömn och skärmtid, digitalt spelande samt guidning i sociala medier och spelplattformar. - Skolbesök i samtliga lågstadieskolor (Sottunga vid Föglöbesök), främst åk 2-6, samt tre högstadieskolor i skargården. I sex av skolorna har lektioner hållits för samtliga elever, i resterande skolor har 57 klasser berörts, främst åk 2-6. - Fortsatt samarbete med polisen gällande barn utsatta för nätrelaterade brottslighet. - Enskilt stöd till ett tiotal föräldrar samt två barn. - Deltagande vid två nätverksmöten på BUP. - Några fall av rådgivande funktion till skolor i enskilda ärenden. - Skolbesök i lågstadieskolorna - Barnens internetns Expertgrupper av barn i
Barn och vuxna får konkret stöd kring nätrelaterade situationer och nätbrott.	- Erbjuda stöd till föräldrar och barn i enskilda ärenden. - Inneha och förmedla kunskap om lagstiftning kring nätbrott (i samarbete med Datainspektionen & Polisen).	
Alla barns lika värde och rätt till delaktighet beaktas.	Lyssna på barn och ungdomar som referenser och erfarenhetsexperten i arbetet	

		- form av fyra grupper av elever från fyra olika skolor. - Workshop med elevråd i samband med skolfredsutlysningen.
--	--	--

2.4 Barnkonventionsverksamhet		
Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Kommunernas tjänstemän och förtroendevalda har kunskap om barnkonventionens grundläggande principer.	- Besök till kommunerna och utbilda om Barnkonventionen. - Upprätthållit kontakten med samtliga kommundirektörerna. och erbjudit föreläsning, kurs och handledning i Barnkonventionen.	- Barnkonventionsansvarig har haft kontakt med samtliga kommuner. - Anställda i Hammarlands kommun har gått Rädda Barnens grundläggande utbildning om Barnkonventionen. - Hammarlands och Kumlinge kommun samt Mariehamns stad har nyttjat möjligheten till utbildning, handledning och utlådanen. - Föreningens hemsida har uppdaterats med informationsfilmer om barnkonsekvensanalyser. Filmerna har setts 346 gånger. - Arrangerade en fortbildning på Barnkonventionens dag. Totalt deltog 18 förtroendevalda och tjänstemän från kommuner och landskapets förvaltning. Eckerö skola och Stadsarkitektkontoret har fått handledning i genomförande av barnkonsekvensanalyser. - Mariehamns stad och Lemlands kommun har uppdaterade program för barn- och ungdomspolitikern i kommunen. Salvik har antagit riktlinjer för hur Barnkonventionen ska beaktas inom kommunala verksamheter, medan Brändö och Sottunga just nu utarbetar sådana. Kumlinge kommun har antagit riktlinjer gällande barnets bästa för kommunala beslutsfattare. Brändö och Föglö
Kommunerna ökar användningen av artikel 3 och 12 och användandet av barnperspektiv i kommunalt beslutsfattande och kommunal verksamhet.	- Sprika praktiska exempel på hur konventionen omsätts till praktik, och följer upp utvecklingen i kommunen. Tydliggöra kommunens skyldigheter. - Ansvarig på Rädda Barnen fungerar som handledare vid genomförande av barnkonsekvensanalyser. Uppmuntrar kommunerna att fatta ett principbeslut om att tillämpa barnperspektiv i kommunalt beslutsfattande och verksamhet.	

		• har antagit riktlinjer för hur barn och ungdomar bör höras inför politiska beslut och dessa riktlinjer rör främst fritids- och kultursektorn samt bildningsnämnden.
• Barnen känner till sina rättigheter och har möjlighet att använda dem.	• Utredda bästa möjligheter för att nå barn och unga på Åland och sätt att stärka dem som aktörer.	• I dialog med barnkonventionspiloter, ungdomsarbetare, skolpersonal, elever och studerande har olika arenor och metoder identifierats. För att nå barn och unga har skolsamarbetet stärkts genom skolbesök och samarbete med föreningslivet. Lektioner har genomförts i fyra grundskolor om Barnkonventionen, deltagande i elevrådets storträff samt ordnat en grundutbildning för eleverna i skärgården tillsammans med ungdomscoach.
• Rädda Barnen som förening engagerar barn och unga som medlemmar.	• Erbjudna barnrättskurs för ungdomar 15-17 år. Anställa 6 barnkonventionspiloter under sommaren (föreningens egna medel). Utöver detta utreder och föreslår ansvarig ägärd(er) för att inkludera fler medlemmar under 18 år.	• Totalt har åtta unga medlemmar utbildats till Rädda Barnen-utbildare i Barnkonventionen och normkritik i samarbete med Rädda Barnens ungdomsförbund i Sverige. • Under året har utbildarna ordnat tre workshops för ungdomar och vuxna. • Sex barnkonventionspiloter mellan 15-17 år anställdes sommaren 2015 (54 sökande). • Två ungdomar valdes in som ungdomsmedlemmar och en som suppleant inför styrelseåret 2016. • Tre ungdomar representerade föreningen på Piratdagen i maj på Mariebad och två deltog i Åland Pride-paraden. Två ungdomar samt åk 1 och 2 på gymnasiet's sociala linje har samlat in medel till katastroffonden. • Rädda Barnen på Åland har fått en egen plats i Nordic Cooperation.
• Ökad kännedom om barnrättsfrågor i samhället.	• Lyfta frågor om barns rättigheter och barnfattigdom i den offentliga debatten inför riksdags, lagtings- och kommunalvalet 2015. • Med hjälp av föreningens underlag och	• Föreningen deltog på politikerdagen "I valet och kvalet" på Lappo med eget bord och material. Där lanserades även kampanjen "Barnrättskontraktet". Drygt 30 lagtings- och kommunalkandidater deltog i kampanjen

	erfarenheter exemplifieras barns livssituation, och förespråka användning av Barnkonsekvensanalys.	fram till valdagen. Via sociala medier nåddes 2260 personer av kampanjen. Kandidaterna som deltog fick en särskild inbjudan till utbildningen på Barnkonventionens dag.
--	---	--

2.5 Utvecklingsprojekt inom barnskyddets område

Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Barnskyddet på Åland följer med i de förändringar och det utvecklingsarbete som sker i riket.	Projektet samverkar med landskapsregeringen och kommunala myndigheter så att kvalitetsrekommendationer och andra aktuella förändringar inom barnskyddet aktualiseras och görs tillämpbara.	- Rädda Barnen har haft en representant i landskapsregeringens familjepolitiska arbetsgrupp. - Följt lagstiftningsarbetet i Finland gällande Socialvårdslag och Barnskyddslag. Bistått LR vid behov. - Sammanfattat och förmedlat föreningens synpunkter inför regeringsprogrammet 2016-2019. - Se också p.2. - Påbörjat arbetet som även inkluderar behovet av material riktat till barn och unga. Se också p.4. - Projektledaren varit regional representant i Institutet för hälsa och välfärds (THL) möten för intresse-bevakning inom barnskyddet. - Omfattande förberedelsearbete inför en svenskspråkig utbildning för nya intressebevakare och samtidigt fortbildning för berörda myndigheter (maj 2016). - Ett informationsarbete kring anmälningsskydd och anmälningsskydd samt barnskyddets arbete och syfte pågår*. - Bistått barnfamiljer med stöd och vägledning. Projektet har hjälpt personerna att vidta åtgärder och hänvisat vidare till ansvariga instanser.
Barn som brukare av socialvårdens tjänster känner till sina rättigheter och deras erfarenheter tas tillvara.	- Strategier som stärker berörda barns möjlighet till aktiv delaktighet och som tillvaratar deras erfarenheter utreds och lyfts fram. - Projektet följer med nationellt utvecklingsarbete kring intressebevakning. - Utbildning för intressebevakare på Åland är prioriterat.	- Ett informationsarbete kring anmälningsskydd och anmälningsskydd samt barnskyddets arbete och syfte pågår*. - Bistått barnfamiljer med stöd och vägledning. Projektet har hjälpt personerna att vidta åtgärder och hänvisat vidare till ansvariga instanser.
- Barnskyddet på Åland är tillgängligt och känt. - Utsatta barn får hjälp i tid.	- Tröskeln till barnskyddet sänks och anmälningsskyddet görs mer känt genom utökad information. - I reformen gällande socialvårdslagen får tidiga stödinsatser ännu större betydelse. - Barnskyddet på Åland har tillgång till väl förberedda stödfamiljer och stödpersoner.	

		• Arrangerat förberedande utbildning samt nätverksträffar för familjehem och stödfamiljer (se även Familjehemsverksamhet) • Kartlagt kommunernas stödverksamhet tillsammans med praktikant från Novia • Förmedlat uppgifter om stödpersoner och familjer till kommunerna.
• Barn som anhöriga är synliggjorda och de har tillgång till hjälp och stöd.	• Inom det förebyggande barnskyddet lyfts barn som anhöriga till sjuka och utsatta vuxna fram. Deras rätt till stöd och hjälp tydliggörs.	• Arrangerat föreläsningar om barns rätt som anhöriga för vuxna samt till elever och studeranden*. • Sammanställte "Hjälp och stöd på Åland" utifrån en ungdoms perspektiv. • Inför regeringsprogrammet 2016-2019 har föreningen lyft behovet av en översyn av 48§ LL om hälso- och sjukvård.
• Familjehems- verksamheten på Åland utgår från alla barns lika värde. Barnets bästa kommer i främsta rummet.	• Placerade barn är en av samhällets mest utsatta grupper. Deras rätt till ett tryggt hem med goda värderingar och trygga vuxenförebilder, oberoende av böningsort eller modersmål, behöver prioriteras och stärkas.	• Det arbete som berör familjevården drivs från och med januari 2015 som ett separat projekt på halvtid.
• Ekonomiskt utsatta barns och deras familjers situation är ett känt och prioriterat område.	• Barnfattigdom lyfts och belyses. Beslutsfattare och andra ges möjlighet att utöka sin kunskap och att se barnets perspektiv.	• Projektansvarig var delaktig i det förberedande arbetet kring seminarium om Barnfattigdom med professor Tapani Salonen och ÅSUB i maj 2015.
• Familjehemsverksamheten på Åland utgår från alla barns lika värde. Barnets bästa kommer i det främsta rummet • "Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras". Barnkonventionen Art 2	• Sammanställning av de ekonomiska aspekterna av familjehemsverksamheten på Åland. • Sammanställning över de stödinsatser som erbjuds och hur de nyttjas på Åland.	• Inlett en sammanställning över de åländska kommunernas familjevård, i syfte att finna gemensamma riktlinjer och utvecklingsmöjligheter. Pågående.
• Familjehemsplacerade svenskspråkiga barns rätt till väl förberedda och fortlbildade familjehem garanteras.	• Möjligheten att ordna PRIDE förberedande utbildningar för familjehem på svenska i Finland säkras. • Genomföra PRIDE förberedande utbildning på	• Bistått Pesäpuu ry i rekrytering till handledarutbildning på svenska 2015-2016. • Huvudsakligen bekostat och administrerat fyra åländska deltagares (2 arbets-

	• Åland 2015-2016. • Erbjudna utbildning för familjehem som redan är aktiva.	• par/handledarutbildning, Aytal har slutits med samtliga 16 kommuner om ett utbildnings- och stödpaket omfattande 1) en förberedande utbildning för familjehem, adoptivfamiljer och stödfamiljer samt 2) en fortbildning för aktiva familjehem och socialarbetare i enlighet med den kommande åländska familjevårdarlagen. • Den förberedande utbildningen inleddes oktober 2015 med 12 deltagare. Avslutas i mars 2016.
• Medvetenheten om och kunskapen kring familjemplacementsituation hos prioriterade yrkesgrupper förbättras.	• Kartläggning av behov och utbud av information och utbildning till yrkesgrupper som finns i barnens vardag (skola, barnomsorg, hälsovård). • Fokus på för barnet stärkande faktorer så som utbildning. • Öka tillgången på svenskspråkig litteratur och information om familjemplacementsmöjligheter och erfarenheter på Åland och i fasta Finland.	• Planering och inbjudan till socialarbetare inför Stödpekar-utbildning (fortbildning gemensam med familjehem). Genomförs i januari 2016. • I samarbete med Nordens Välfärdscenter arrangerat en temadag med fokus på barn i fosterhem i Mariehamn 21.9.2015 Under temadagen diskuterades skolans betydelse och programmet Skolfam presenterades. • Spridning av bl a Nordens Välfärdscenter rapporter. Informationsmaterial på svenska kvarstår som en viktig åtgärd i projektet.
• Den svenskspråkiga familjemplacementsmöjligheten i Finland stärks på längre sikt.	• Skapande av ett nätverk för främjande av familjemplacementsmöjligheten på svenska. • Familjemplacements behov av stöd beaktas. • Främja nätverk för familjehem och möjligheter till gemensam rekreation i svensk Finland.	• Kontaktat personer och organisationer för informations och erfarenhetsutbyte. Pågående. • Konstaterar att Rädda Barnen och Perheitoilinto inte erhöjll RAY medel för det planerade fyra åriga projektet. Beaktande av familjemplacements behov av stöd kvarstår. • Ett nätverk för åländska familjehem och stödfamiljer har upprättats. Två nätverksmöten har en rekreativdag har arrangerats. • Kontakter har tagits inför familjemplacementsdag eller annan till Finlands svenska familjehem riktad rekreation.

*Utvärderingar har gjorts och finns tillgängliga.

2.6 Utbildning & information

Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Vi bidrar till att förbättra utsatta barns situation samt värnar om alla barns lika värde.	- Erbjuda kompetenshöjande utbildningstillfällen frågor som rör barnskyddet, barnkonventionen och andra relevanta frågor. Upprätthålla, uppdatera och bjuda ut vårt bibliotek med litteratur och material om Barnkonventionen och ämnen som berör barn. - Dela ut boken "Leva med barn" till alla nyblivna föräldrar. - Rädda Barnen-priset år 2015 delas ut.	- Två föreläsningar av organisationen Maskrosbarn, föreläsning av "spelläraren" Felix Gyllenstig Serrao, föreläsning av professor Tapio Salonen. - Förverkligat - Förverkligat - Rädda Barnen priset 2015 tilldelades Harriet Strandvik.

2.7 Ekonomiska Bidrag och stöd

Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
- Flera barn och barnfamiljer får såväl kortsiktig som långsiktig hjälp. - Ett antal utvecklingsstörda barn får en uppmuntran för sina studier	- Bevilja bidrag till barn och barnfamiljer ur Barnfonden - Delta i och bidra till en vidareutveckling av samarbetsprojektet Matbanken - Dela ut stipendier till samtliga elever i avgångsklassen vid Träningskolan.	- Bidrag beviljats löpande under året enligt inkomna ansökningar. Totalt fick över 130 pojkar och flickor från ca 60 hushåll möjlighet till att delta i fritidsaktiviteter, få födelsedagspresent, kalasbidrag, julklappar, upplevelser och stöd till skolrelaterade saker, enligt riktlinjerna i Rädda Barnens barndond. (totalt värde drygt 16000 euro) - Aktivt deltagande i matbankens styrgrupp - Stipendier till en elev i avgångsklassen förmedlade.

3. Verksamheter och projekt i världen

Målsättning	Åtgärd	Förverkligande
Rädda Barnen på Åland vill även i	Kommunikation och information genom	Förverkligat. Rädda Barnens insamling under

fortsättningen vara ett förståhandsval för ålänningar som, genom att skänka pengar, vill visa internationellt stöd med barn i utsatt position runtom i världen.	etablerade kanaler så som hemsidan, medlemsbrev, facebook. Riktade insamlingar genom sparbössor och bankgiro.	år 2015 har varit rekordstort.
Fördjupa stöd och samarbete med Rädda Barnen i Kelme och deras verksamhet riktad till barn och unga.	På inbjudan av Rädda Barnen Kelme kommer Rädda Barnen på Åland under 2015 besöka verksamheten på plats och i dialog föra en diskussion om hur stödet och samarbetet skulle kunna utvecklas ytterligare.	Studieresa 11-14 april 2015 genomfördes av två styrelseledamöter och vik. verksamhetsledare.